

Warszawa, dnia 22 listopada 2017 r.

Sygn. akt VI Ka 364/17

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Sąd Okręgowy Warszawa-Praga w Warszawie VI Wydział Karny Odwoławczy w składzie :

Przewodniczący: SSO Anna Zawadka

protokolant: sekretarz sądowy Monika Suwalska

przy udziale prokuratora Anety Ostromeckiej

po rozpoznaniu dnia 22 listopada 2017 r.

sprawy P. P., syna Z. i A., ur. (...) w W.

oskarżonego o przestępstwo z art. 178a § 4 k.k.

na skutek apelacji wniesionej przez oskarżonego

od wyroku Sądu Rejonowego w Wołominie

z dnia 12 grudnia 2016 r. sygn. akt V K 356/15

zaskarżony wyrok utrzymuje w mocy; na podstawie art. 105 § 1 k.p.k. prostuje oczywistą omyłkę pisarską w komparycji wyroku w ten sposób, że zamiast błędnie zapisanej sygnatury akt „II K 1405/15” wpisuje „II K 1405/13”; zasądza od Skarbu Państwa -Sąd Okręgowy Warszawa Praga w Warszawie na rzecz adw. A. K. kwotę 516,60 zł obejmującą wynagrodzenie za obronę z urzędu w instancji odwoławczej oraz podatek VAT; zwalnia oskarżonego od opłaty za II instancję, przejmując wydatki w postępowaniu odwoławczym na rachunek Skarbu Państwa.

Sygn. akt VI Ka 364/17

UZASADNIENIE

P. P. został oskarżony o to, że w dniu 20 maja 2015 roku w R., powiatu (...), województwa (...) na ulicy(...) prowadził po drodze publicznej, w ruchu lądowym pojazd mechaniczny marki D. (...) o numerze rejestracyjnym (...), będąc w stanie nietrzeźwości, co potwierdziły przeprowadzone badania, urządzeniem A. (...)wykazując: I badanie – 0,93 mg/l, II badanie – 0,94 mg/l, alkoholu etylowego w wydychanym powietrzu, przy czym czynu tego dopuścił się będąc wcześniej prawomocnie skazanym wyrokiem Sądu Rejonowego w Legionowie z dnia 26 września 2014 roku sygn. akt II K 1405/15 za prowadzenie pojazdu mechanicznego w stanie nietrzeźwości i w okresie obowiązywania zakazu prowadzenia pojazdów mechanicznych od dnia 26 września 2014 roku do dnia 26 września 2016 roku, orzeczonego w związku ze skazaniem za przestępstwo

to jest o przestępstwo z art. 178 a § 4 k.k.

Sąd Rejonowy w Wołominie wyrokiem zaocznym z dnia 12 grudnia 2016r. w sprawie o sygn. akt V K 356/15 oskarżonego P. P. uznał za winnego popełnienia zarzucanego mu czynu i za to na podstawie art. 178 a § 4 k.k. skazał go na karę 4 (czterech) miesięcy pozbawienia wolności. Na podstawie art. 42 § 3 k.k. orzekł wobec oskarżonego środek karny w postaci zakaz prowadzenia wszelkich pojazdów mechanicznych dożywotnio. Na podstawie art. 43a § 2kk orzekł wobec oskarżonego świadczenie pieniężne w kwocie 10.000 zł na rzecz Funduszu Pomocy Pokrzywdzonym

oraz Pomocy Postpenitencjarnej. Na podstawie art. 627 kpk zasądził od oskarżonego na rzecz Skarbu Państwa koszty sądowe w kwocie 190 zł w tym kwotę 120 złotych tytułem opłaty.

Od powyższego wyroku apelacje wniósł oskarżony. Oskarżony zaskarżył powyższy wyrok w części dotyczącej wymiaru kary i środka karnego w postaci świadczenia pieniężnego, zarzucając wyrokowi rażącą niewspółmierność orzeczonej kary. Oskarżony podniósł, że na początku grudnia pochował matkę i rozwiódł się z żoną. Obecnie musi wspierać finansowo byłą żonę z powodu przewlekłych chorób dzieci i nie może podjąć stałej pracy. Ponadto uczęszcza do szkoły i utrzymuje abstynencję alkoholową od 10 miesięcy. Pozbawienie wolności odbiłoby się negatywnie na jego dzieciach, które regularnie zabiera na weekendy i wspiera finansowo.

W konkluzji oskarżony wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku w zaskarżonej części poprzez umorzenie kary pozbawienia wolności i obniżenie grzywny.

Sąd Okręgowy zważył co następuje.

Apelacja oskarżonego jest bezzasadna.

Na wstępie stwierdzić należy, że w toku rozpoznawania niniejszej sprawy Sąd Rejonowy prawidłowo ustalił jej stan faktyczny, uwzględniając całokształt materiału dowodowego oraz dokonał wnikliwej i wszechstronnej oceny wszystkich ujawnionych na rozprawie główniej dowodów, nie przekraczając granic swobodnej ich oceny oraz reguł określonych w art. 7 k.p.k. Sąd Rejonowy wyprowadził trafny wniosek w przedmiocie winy oskarżonego i dokonał właściwej kwalifikacji prawnej jego zachowania. Sąd Okręgowy nie stwierdził okoliczności, które niezależnie od granic zaskarżenia skutkowałyby uchYLENIEM bądź zmianą zaskarżonego rozstrzygnięcia.

Wina P. P. nie jest jednak kwestionowana w apelacji zwłaszcza, że oskarżony przyznał się do popełnienia zarzucanego mu czynu. Przedmiotem zaskarżenia jest wymiar kary oraz środka karnego w postaci świadczenia pieniężnego, które oskarżony nazwał omyłkowo grzywną. Wbrew jednak temu co twierdzi oskarżony, zarówno orzeczona kara jak i środek karny uwzględniają dyrektywy wskazane w art. 53 k.k. i Sąd Okręgowy nie znalazł podstaw, aby uznać, że stanowią one dolegliwość niewspółmierną do popełnionego przez oskarżonego czynu.

Słuszne są rozważania Sądu I Instancji w kwestii stopnia winy i społecznej szkodliwości czynu popełnionego przez oskarżonego. Oskarżony naraził swoim zachowaniem zarówno zdrowie jak i życie swoje oraz innych uczestników ruchu drogowego prowadząc samochód w stanie nietrzeźwości. Wyniki badań na zawartość alkoholu w wydychanym przez oskarżonego powietrzu wskazywały na tendencję wzrostową stężenia alkoholu, tj. I wynik 0,93 mg/l, zaś następne 0,94 mg/l. Ustawa przewiduje dla sprawcy przestępstwa stypizowanego w art. 178a § 4 k.k. pozbawienia wolności od 3 miesięcy do lat 5. Bacząc na powyższe okoliczności Sąd Rejonowy wymierzył oskarżonemu karę 4 miesięcy pozbawienia wolności. Wymierzona kara pozbawienia wolności jest zbliżona do dolnego progu ustawowego kary, jaką Sąd mógł wymierzyć w niniejszej sprawie. Ponadto uwzględniając postawę sprawcy, jego właściwości, warunki osobiste, a przede wszystkim wcześniejszą karalność, w tym także za przestępstwo tego samego rodzaju (k.84), Sąd nie znalazł podstaw do warunkowego zawieszenia wykonania tej kary. Oskarżony podnosi, że wykonywanie kary pozbawienia wolności, będzie miał niekorzystny wpływ na jego dzieci oraz przyczyni się do utraty pracy.

Wskazać należy, iż oskarżony jak wynika ze złożonych przez niego dokumentów (k.54,55) został uznany z dniem 30.01.2017r. za osobę bezrobotną, ale Starosta (...) decyzją z dnia 30 stycznia 2017r. odmówił przyznania mu prawa do zasiłku. Na oskarżonym ciąży obowiązek alimentacyjny w wysokości po 500 zł miesięcznie na każde dziecko. Z dniem 12 października 2017r. oskarżony został zatrudniony na czas nieokreślony w wymiarze ¼ etatu na stanowisku cieśli w firmie (...) z wynagrodzeniem w wysokości 500 złotych brutto (k.88). Z wywiadu kuratora wynika, że oskarżony otrzymuje wynagrodzenie w wysokości ok. 2000 zł netto, co pozostaje w sprzeczności z treścią umowy o pracę. Ponadto oskarżony ma stały kontakt z dziećmi, (w co drugi weekend), od około 2 lat ma wszyty esperal i od tego czasu nie używa alkoholu. Dodatkowo kontynuuje edukację na piątym semestrze w Liceum Ogólnokształcącym w Z..

W ocenie Sądu żadna z powyższych okoliczności tj. sytuacja rodzinna czy zdrowotna, nie stanowi jednak szczególnie uzasadnionego wypadku skutkującego warunkowym zawieszeniem wykonania kary pozbawienia wolności na podstawie art. 69 § 4 k.k. (w brzmieniu obowiązującym na dzień 30.06.2015r.).

Zgodnie z brzmieniem art. 42 § 3 k.k. Sąd Rejonowy był zobligowany do wymierzenia oskarżonemu środka karnego w postaci zakazu prowadzenia wszelkich pojazdów mechanicznych dożywotnio. W ocenie Sądu w sprawie nie zachodzi wyjątkowy wypadek uzasadniony szczególnymi okolicznościami, który pozwala na rezygnację z obligatoryjnego orzeczenia zakazu prowadzenia wszelkich pojazdów mechanicznych dożywotnio. Okres obowiązywania powyższego zakazu nie może być krótszy, albowiem oskarżony był aż pięciokrotnie karany, w tym dwukrotnie za przestępstwo z art. 178a § 1 k.k. P. P. jest osobą zdemoralizowaną, zaś stwierdzona w wydychanym przez nią powietrzu zawartość alkoholu była znaczna (0,93 mg/l). Nie zasadne byłoby więc zmniejszenie okresu trwania zakazu, skoro żadne szczególne okoliczności statuujące wyjątkowy wypadek nie zachodziły. Wykazano, że stężenie alkoholu w wydychanym przez oskarżonego powietrzu było dość wysokie i miało tendencję wzrostową. Jakikolwiek krótszy okres trwania zakazu w przypadku oskarżonego byłby zatem niewystarczający.

Odnosząc się do wniosku oskarżonego o obniżenie orzeczonego świadczenia pieniężnego to wniosek ten nie mógł zostać uwzględniony ze względu na orzeczenie przez Sąd Rejonowy tego środka w najniższym ustawowym wymiarze. Zgodnie z art. 43a § 2 k.k. w razie skazania sprawcy za przestępstwo określone w art. 178a § 4 k.k. sąd orzeka świadczenie pieniężne na rzecz Funduszu Pomocy Pokrzywdzonym oraz Pomocy Postpenitencjarnej w wysokości co najmniej 10 000 złotych. Wskazany przepis nie pozwala więc na wymierzenie niższego świadczenia pieniężnego oskarżonemu.

Kontrola instancyjna zaskarżonego orzeczenia nie wykazała zatem, aby istniała potrzeba zamiany wyroku Sądu Rejonowego. Sąd zapoznał się także z pismem oskarżonego z dnia 13 lutego 2017r. stanowiącego uzupełnienie apelacji (k.50-53). Odnosząc się do podniesionych w tym piśmie zarzutów wskazać należy, iż oskarżony został prawidłowo wezwany do stawiennictwa na rozprawie przed Sądem I instancji, przy czym wezwanie odebrał osobiście (k.36). W myśl art. 479 § 1 kpk jedną z przesłanek wydania wyroku zaocznego w postępowaniu uproszczonym było niestawiennictwo oskarżonego na rozprawę główną, pomimo doręczenia mu wezwania. Zatem prawidłowe - z punktu widzenia obowiązujących w brzmieniu dotychczasowych przepisów o postępowaniu uproszczonym zgodnie z art. 32 ustawy z dnia 27 września 2013r. o zmianie ustawy-Kodeks postępowania karnego oraz niektórych innych ustaw - doręczenie oskarżonemu wezwania na rozprawę stwarzało możliwość wydania wobec tego oskarżonego wyroku zaocznego. Oskarżony nie stawiał się na rozprawę główną i nie nadesłał żadnego usprawiedliwienia lub wniosku o odroczenie rozprawy. Wobec tego Sąd Rejonowy, przed którym postępowanie toczyło się w trybie uproszczonym, zdecydował o przeprowadzeniu rozprawy bez jego udziału i wydał wyrok zaoczny.

W piśmie zatytułowanym „Apelacja” z dnia 22.12.2016r. oskarżony w żaden sposób nie usprawiedliwił swojej nieobecności na rozprawie w dniu 12 grudnia 2016r., dlatego zasadnie Sąd Rejonowy nie uznał tego pisma za sprzeciw od wyroku zaocznego. P. P. podniósł, iż na początku grudnia pochował matkę i rozwiódł się. Na dowód tych okoliczności dołączył kopię odpisu skróconego aktu zgonu A. P., która zmarła w dniu 26.11.2016r. Powyższy dokument niewątpliwie świadczy o utracie osoby najbliższej, a zatem o trudnej sytuacji osobistej i rodzinnej oskarżonego w okresie przed rozprawą, tym niemniej nie usprawiedliwia niestawiennictwa oskarżonego na rozprawie głównej w dniu 12 grudnia 2016r.

Brak również podstaw do uznania, że oskarżony nie został prawidłowo pouczone o terminie i sposobie zaskarżenia wyroku zaocznego, w tym o wniesieniu sprzeciwu od tego wyroku. W zarządzeniu wydanym na rozprawie Przewodniczący nakazał doręczenie oskarżonemu odpisu wyroku z pouczeniem (k.38v), co zostało wykonane. Pokwitowanie odbioru odpisu wyroku zaocznego znajduje się w aktach na k. 40. Odpis wyroku wobec chwilowej nieobecności adresata w domu- został odebrany przez dorosłego domownika, co pozwala na przyjęcie skutecznego domniemania, że odpis wyroku został oskarżonemu faktycznie doręczony zgodnie z art. 132 § 2 k.p.k. Na zarządzenie Sądu Odwoławczego została także nadesłana kopia pouczenia jakie otrzymał oskarżony wraz z odpisem wyroku

zaocznego (k.100-101). Treść dokumentu wskazuje na prawidłowe pouczenie oskarżonego o sposobie i terminie wniesienia sprzeciwu od wyroku zaocznego.

Treść złożonej apelacji nie budzi wątpliwości co do intencji zaskarżenia wyroku w zakresie kary. W ocenie Sądu Odwoławczego w dacie rozpoznawania sprawy Sąd Rejonowy nie dysponował żadnymi przesłankami nakazującymi odstąpienie od prowadzenia rozprawy pod nieobecność oskarżonego czy też potraktowania apelacji jako sprzeciwu, stąd zarzuty podniesione w piśmie uzupełniającym apelację są bezzasadne. Skoro zaś sprawa rozpoznawana była w postępowaniu uproszczonym, to stosownie do treści art. 479 § 1 kpk, warunek wydania przez Sąd Rejonowy wyroku zaocznego (przy niestawiennictwie oskarżonego) został wówczas spełniony.

W ocenie Sądu Okręgowego w dniu wydania wyroku Sąd Rejonowy dysponował pełnym materiałem dowodowym, jednoznacznie wskazującym na winę P. P. i wystarczającym do wydania końcowego rozstrzygnięcia. Brak jest podstaw, aby stwierdzić, że materiał dowodowy wymaga uzupełnienia.

Abstrahując od powyższych rozważań dodać należy, iż nietrzeźwi kierowcy to jedno z największych zagrożeń dla bezpieczeństwa ruchu drogowego. Alkohol w sposób znaczny zaburza bowiem zdolności niezbędne do prowadzenia pojazdu. Mimo to wiele osób, które są w pełni świadome możliwych następstw takiego zachowania, decyduje się na prowadzenie samochodu po wcześniejszym spożyciu alkoholu. Zachowanie takie winno spotkać się z odpowiednią reakcją po stronie organów ścigania, a następnie wymiaru sprawiedliwości. Kara musi być na tyle dolegliwa, aby stanowić wystarczającą przestrożę na przyszłość dla sprawcy i przez to zapobiec jego powrotowi na drogę przestępstwa, a ponadto czynić zadość zasadzie prewencji ogólnej, która związana jest z potrzebą oddziaływania poprzez wymiar kary na całe społeczeństwo. Kara i środki karne wymierzone wyrokiem Sądu Rejonowego uwzględniają wyżej wymienione okoliczności.

O kosztach pomocy prawnej udzielonej oskarżonemu w postępowaniu odwoławczym z urzędu orzeczono na podstawie § 17 ust. 2 pkt 4 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015r. w sprawie ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej przez adwokata z urzędu.

Kierując się dyspozycją art. 624 § 1 k.p.k. Sąd Okręgowy zwolnił oskarżonego od opłaty za drugą instancję i wydatkami postępowania odwoławczego obciążył Skarb Państwa. Mając na uwadze sytuację majątkową oskarżonego oraz rozmiar orzeczonych względem niego kar poniesienie tych kosztów byłoby dla niego zbyt uciążliwe.